

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 30.11.2006
KOM(2006)734 endelig

BERETNING FRA KOMMISSION

om gennemførelsen af foranstaltningerne i Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003 af 22. december 2003 om en ordning for godtgørelse af de meromkostninger ved afsætning af visse fiskerivarer fra Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer og de franske oversøiske departementer Guyana og Réunion, der er en følge af disse områders beliggenhed i Fællesskabets yderste periferi

{SEK(2006)1528}

INDLEDNING

Denne rapport er udarbejdet som reaktion på artikel 12 i Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003 af 22. december 2003 om en ordning for godtgørelse af de meromkostninger ved afsætning af visse fiskerivarer fra Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer og de franske oversøiske departementer Guyana og Reunion, der er en følge af disse områders beliggenhed i Fællesskabets yderste periferi¹. Det kræves heri, at Kommissionen senest den 1. juni 2006 skal forelægge Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om gennemførelsen af foranstaltningerne i denne forordning, eventuelt ledsaget af forslag til de foranstaltninger, der måtte vise sig nødvendige for at nå de i denne forordning nævnte mål.

Denne rapport er baseret på de oplysninger, der er tilgængelige i Kommissionen, og på resultaterne af en undersøgelse vedrørende "*strukturelle aspekter af den fælles fiskeripolitik i områderne i den yderste periferi*". som er foretaget af Ernst & Young and Associates (i det følgende benævnt "undersøgelsen"), og som blev tilgængelig i midten af september 2006. Hovedformålet med undersøgelsen var at analysere de specifikke problemer og behov i fiskerisektoren i områderne i den yderste periferi og fremsætte henstillinger til, hvordan effektiviteten af fællesskabsstøtten kan maksimeres.

Rapporten beskriver, hvordan støtteordningen er udformet og fungerer, fremlægger oplysninger om dens anvendelse, giver en vurdering af ordningens indvirkning på fiskerisektoren i de pågældende områder i den yderste periferi og beskriver endelig udsigterne for yderligere fællesskabsforanstaltninger på det område. Rapporten ledsages af et arbejdsdokument fra Kommissionen (i det følgende benævnt "arbejdsdokumentet") indeholdende bilagene til denne rapport.

1. GODTGØRELSESORDNINGEN FOR AFSÆTNINGEN AF VISSE FISKERIVARER - DENS UDFORMNING OG FUNKTION

1.1. Formålet med godtgørelsesordningen

Som følge af deres fjerne beliggenhed, deres status som øsamfund, deres lille areal og deres vanskelige topografiske og klimatiske forhold er områderne i Fællesskabets yderste periferi² tilbagestående i socioøkonomisk henseende. Deres økonomiske afhængighed af nogle få produkter, deres begrænsede markeder, deres dobbelte stilling som både fællesskabsregioner og territorier omgivet af udviklingslande påvirker den økonomiske og sociale struktur i disse områder. Dette er også tilfældet for fiskerisektoren, som udviser begrænset absorptionsevne på de lokale markeder og meromkostninger ved transport til det europæiske kontinent, hvilket giver konstante vanskeligheder for rentabiliteten af de grundlæggende investeringer og den holdbare udnyttelse af fiskeriressourcerne.

¹ EUT L 345 af 31.12.2003, s. 34.

² De områder, der identificeres i traktatens artikel 299, stk. 2, er de franske oversøiske departementer, Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer.

Fællesskabet har derfor besluttet at hjælpe producenter af fiskevarer i områderne i den yderste periferi til at blive bedre integreret i det indre marked. Fra 1992 blev der indført en ordning til fordel for områderne i den yderste periferi, som skulle udligne ekstraomkostningerne ved at transportere fiskevarer til fjerntbeliggende markeder på det europæiske fastland; ordningen blev gradvis udvidet fra Azorerne, Madeira, og De Kanariske Øer til de franske territorier Guyana (fra 1994) og Réunion (fra 1998). Der skulle herved gælde samme betingelser for deres afsætningsaktiviteter som dem, der gælder for økonomiske aktører på det europæiske kontinent. Støtteordningen blev senest forlænget i 2003 ved forordning (EF) nr. 2328/2203. Den udløber den 31. december 2006.

1.2. De vigtigste træk ved den nuværende ordning (2003-2006) som fastlagt i Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003³

1.2.1. Begunstigede og modtagere af godtgørelsen:

Ordningen gælder for fem af de syv områder i fællesskabets yderste periferi, nemlig Azorerne, Madeira, De Kanariske Øer og de franske departementer Guyana og Réunion. Godtgørelsen ydes til producenter, ejere af fartøjer, som er registreret i havne i disse områder og som udøver deres virksomhed i disse områder, eller sammenslutninger af sådanne personer og erhvervsdrivende i forarbejdnings- og afsætningssektoren, der må bære de meromkostninger, som er en følge af områdernes afsides beliggenhed.

1.2.2. Godtgørelsen:

Forordningen indeholder en liste over de støtteberettigede arter og fiskevarer pr. område. For de fem afsidesliggende områder dækker ordningen i alt 17 segmenter. For hvert område fastsættes der et bestemt godtgørelsesbeløb pr. ton fiskevarer og en maksimal samlet mængde af de støtteberettigede arter eller fiskevarer pr. år, for hvilke der kan udbetales godtgørelse. Tabellen i bilag I i arbejdsdokumentet indeholder en oversigt over godtgørelser og mængder pr. område.

Som følge af de faste godtgørelser og mængder kan den samlede årlige finansiering pr. område nå op på:

Samlet bevillingsramme i €/år	% af samlet bevilling til godtgørelsesordningen	Område i den yderste periferi
2.909.992	19,4	Azorerne
1.374.000	9,1	Madeira
5.884.076	39,2	De Kanariske Øer
4.003.500	26,7	Guyana
865.200	5,6	Reunion
14.996.768	100,0	I alt

³ Selv om der i henhold til artikel 9 i forordning (EF) nr. 2328/2003 skal fastsættes gennemførelsesbestemmelser, er dette dog aldrig sket.

1.2.3. Tilpasning af beløb og mængder - Differentiering

Forordningen indeholder to muligheder for tilpasning med henblik på at tage hensyn til de skiftende fangstmængder og de faktiske afsætningsvilkår i medlemsstaterne.

- En medlemsstat kan tilpasse de fastsatte *mængder* for de forskellige arter eller fiskevarer inden for en region og mellem dens regioner, forudsat at Kommissionen ikke har gjort indsigelse inden for en frist på fire uger regnet fra meddelelsen af en sådan anmodning. En sådan ændring må hverken øge den samlede årlige bevillingsramme pr. medlemsstat eller godtgørelsesbeløbene pr. ton af en given art eller fiskevare.
- Kommissionen kan tilpasse de fastsatte *mængder og beløb* for de forskellige arter eller fiskevarer. En sådan differentiering kan ske inden for en region, mellem regioner i en medlemsstat eller mellem forskellige medlemsstater og inden for den samlede bevillingsramme, der er til rådighed for ordningen.

Begge typer tilpasning skal være behørigt begrundet og tage hensyn til alle relevante faktorer, herunder arternes biologiske karakteristika, forskydninger i meromkostningerne og kvalitative og kvantitative aspekter af produktionen og afsætningen.

Differentieringsreglerne gælder også for anmodninger i relation til den tidligere godtgørelsesordning i henhold til forordning (EF) nr. 1587/98, som der ikke er truffet beslutning om før den 1. januar 2003⁴.

1.2.4. Den finansielle forvaltning af godtgørelsesordningen

Godtgørelsesordningen er klassificeret som en intervention til regulering af markederne i henhold til artikel 2 i Rådets forordning (EF) nr. 1258/1999 om finansiering af den fælles landbrugspolitik⁵. Kilden til fællesskabsfinansieringen er derfor Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (EUGFL), Garantisektionen. Under denne fond blev der øremærket ca. 60 mio. EUR til godtgørelsesordningen i perioden 2003-2006, eller mere nøjagtigt 14 997 mio. EUR i bevillinger pr. år

Den finansielle gennemførelse af ordningen følger den fælles forvaltningsmodel, der gælder for EUGFL, Garantisektionen med uddelegering af opgaver til medlemsstaterne. Kommissionen godtgør medlemsstaterne (forudfinansierede) afholdte udgifter efter angivelse af disse.

⁴ Kommissionen traf ikke nogen beslutning om en anmodning fra Azorerne fra maj 2002 om fordobling af godtgørelsen for demersale arter, fordi anmodningen udelukkende var begrundet i forbrug af midler og ikke i de relevante faktorer.

⁵ EFT L 160 af 26.6.1999, s. 103.

2. GODTGØRELSESORDNINGEN FOR AFSÆTNINGEN AF VISSE FISKERIVARER – ANVENDELSE SIDEN 2003⁶

2.1. Anvendelse af differentiering

Indtil nu har medlemsstaterne i forskellig grad anvendt den mulighed for at tilpasse de støtteberettigede mængder (= differentiering), der gælder i henhold til den nuværende støtteordning. Mens Spanien hidtil ikke har benyttet denne mulighed, har Frankrig benyttet den flere gange med hensyn til Guyana og Réunion. Portugal har også benyttet denne mulighed flere gange for hvert af sine fjerntliggende områder (Azorerne og Madeira). Alle de anmodninger, der var modtaget på det tidspunkt, hvor denne rapport blev offentliggjort, er accepteret af Kommissionen. Nedenstående tabel indeholder en sammenfatning af anmodningerne for årene 2003-2005. Der er endnu ikke modtaget nogen differentieringsanmodning for året 2006.

Tabel 1: Indsendte og accepterede differentieringsanmodninger for årene 2003-2005

	Guyana	Réunion	Azorerne	Madeira
År 2003	Rejer fra industrielt fiskeri: Forhøjelse fra 3.300 t til 3.424 t Hvidfisk til ferskvaremarkedet: Nedsættelse fra 100 t til 3 t Hvidfisk til dybfrostmarkedet: Nedsættelse fra 500 t til 38 t	Tun, sværdfisk, spydfisk, sejlfisk, guldmakrel, haj: Forhøjelse fra 618 t til 770 t	Arter til afsætning i fersk tilstand: Forhøjelse fra 2.000 t til 2.489 t Små pelagiske arter og dybhavsarter til nedfrysning eller forarbejdning: Nedsættelse fra 1.554 t til 48 t	
År 2004	Rejer fra industrielt fiskeri: Nedsættelse fra 3.300 t til 3.215 t Hvidfisk til ferskvaremarkedet: Nedsættelse fra 100 t til 2 t Hvidfisk til dybfrostmarkedet: Nedsættelse fra 500 t til 56.5 t	Tun, sværdfisk, spydfisk, sejlfisk, guldmakrel, haj: Forhøjelse fra 618 t til 928.5 t	Arter til afsætning i fersk tilstand: Forhøjelse fra 2.000 t til 2.501 t Små pelagiske arter og dybhavsarter til nedfrysning eller forarbejdning: Nedsættelse fra 1.554 t til 12 t	Sort sabelfisk: Forhøjelse fra 1.600 t til 1.817 t Tun: Nedsættelse fra 4.000 t til 3.998 t Akvakulturprodukter: Nedsættelse fra 50 t til 0 t

⁶ Som følge af manglende krav til medlemsstaterne om rapportering vedrørende anvendelsen af godtgørelsesordningen stammer de oplysninger, som Kommissionen har til rådighed, hovedsagelig fra den finansielle gennemførelse og anmodningerne om differentiering. De øvrige oplysninger, der præsenteres i dette kapitel, er taget fra ovennævnte undersøgelse vedrørende "strukturelle aspekter af den fælles fiskeripolitik i områderne i den yderste periferi".

År 2005	Rejer fra industrielt fiskeri: Nedsættelse fra 3.300 t til 2 854 t Hvidfisk til ferskvaremarkedet: Nedsættelse fra 100 t til 6 t Hvidfisk til dybfrostmarkedet: Nedsættelse fra 500 t til 55 t	Tun, sværdfisk, spydfisk, sejlfisk, guldmakrel, haj: Forhøjelse fra 618 t til 1 209 t	Arter til afsætning i fersk tilstand: Forhøjelse fra 2.000 t til 2.401 t Små pelagiske arter og dybhavsarter til nedfrysning eller forarbejdning: Nedsættelse fra 1.554 t til 322 t	Sort sabelfisk: Forhøjelse fra 1.600 t til 1.686 t Tun: Forhøjelse fra 4.000 t til 4.072 t Akvakulturprodukter: Nedsættelse fra 50 t til 11,73 t
---------	---	---	--	--

Mens Frankrigs anmodninger indebar differentiering af mængder mellem de to fjerntliggende områder Guyana og Réunion, drejede Portugals differentieringsanmodninger sig om hvert område for sig inden for bevillingsrammerne for Azorerne og Madeira.

Den anden mulighed for differentiering, nemlig Kommissionens tilpasning af mængder og beløb på grundlag af oplysningerne fra medlemsstaterne, har det derimod aldrig været nødvendigt at anvende siden den nuværende ordnings ikrafttræden [se fodnote 4].

2.2. Finansiell og fysisk gennemførelse

Nedenstående tabel viser de betalinger i EUR, som Kommissionen har foretaget for kalenderårene 2003, 2004 og 2005 på grundlag af angivelser fra de berørte medlemsstater, inkl. udgifterne for maj 2006.

Tabel 2: Finansiell gennemførelse 2003 – 2005

	2003	% af disponibel bevilling *	2004	% af disponibel bevilling *	2005	% af disponibel bevilling *
Spanien – De Kanariske Øer	5.449.043	93,2	5.453.490	93,3	-	0,0
<i>Guyana</i> <i>Réunion</i>	<i>3.651.301</i> <i>865.200</i>	<i>96,3</i> <i>80,3</i>	<i>3.568.709</i> <i>1.299.991</i>	<i>100,0</i> <i>100,0</i>	<i>3.139.615</i> <i>865.200</i>	<i>86,5</i> <i>100,0</i>
Frankrig i alt:	4.516.501	92,8	4.868.700	100,0	4.004.815	82,3
Portugal i alt:	2.980.959	69,6	2.455.808	57,3	93.911	2,2
I alt:	12.946.139	86,3	12.777.999	85,2	4.098726	27,3

* efter differentiering

Eftersom medlemsstaterne stadig indsender udgiftsangivelser vedrørende de sidste år, herunder 2003, giver tabellen ikke et endeligt billede af gennemførelsen af godtgørelsesordningen. Når man tager hensyn til det hidtidige forløb i medlemsstaternes udgiftsangivelser, forventes det, at betalingerne for kalenderårene 2005 og 2006 vil nå stort set samme niveau som i årene 2003 og 2004, nemlig over 85% af den samlede støtteberettigede bevilling. For året 2006 har kun Portugal angivet udgifter på 2 019 442 EUR, dvs. næsten halvdelen af den årlige bevillingsramme for Portugal.

Tabellen i bilag II til arbejdsdokumentet giver et lidt mere detaljeret billede. Den viser de støttede mængder og deres andel af de maksimale støtteberettigede mængder samt i givet fald støtte efter differentiering. Dette billede er imidlertid ikke komplet, idet medlemsstaternes angivelser ikke altid rummer den nødvendige opdeling i fiskevarer og arter. Dette gælder navnlig Portugal, hvor angivelserne for 2006 er de eneste, der indeholder en sådan opdeling. For de øvrige områder er angivelserne for 2005 og 2006 kun delvis tilgængelige.

3. GODTGØRELSESORDNINGEN FOR AFSÆTNINGEN AF VISSE FISKEVARER – VURDERING AF DENS ANVENDELSE OG INDVIRKNING PÅ FISKEKSEKTOREN I OMRÅDER I FÆLLESSKABETS YDERSTE PERIFERI

3.1. Finansiell og fysisk gennemførelse – relevansen af støtteberettigede mængder og godtgørelsesbeløb

3.1.1. Relevansen af støtteberettigede arter og fiskevarer og af maksimale støtteberettigede mængder

Listerne over og beløbene for støtteberettigede arter og fiskevarer er et resultat af den historiske udvikling siden starten på godtgørelsesordningen i 1992. Listen over støtteberettigede arter og fiskevarer i forordning (EF) nr. 2328/2003 afspejler derfor ikke altid de faktiske afsætningsforhold i de fjerntliggende områder, som afhænger af svingninger i fangster og bestande og af efterspørgslen på markedet. Nogle varer som f.eks. bugstribet bonit, der afsættes ad søvejen på De Kanariske Øer, eller hvidfisk i Guyana, har indtil nu slet ikke eller næsten ikke været genstand for afsætning på det europæiske kontinent i henhold til denne ordning. For andre varer har afsætningsaktiviteterne derimod været undervurderet.

Muligheden for at tilpasse mængderne har imidlertid lettet anvendelsen og fremmet udnyttelsen af godtgørelsesordningen. Dette gælder især for Frankrig, som kunne maksimere udnyttelsen af ordningen ved ikke blot at differentiere støtteberettigede mængder, men også flytte midler mellem Réunion og Guyana inden for den samlede årlige bevillingsramme for Frankrig. For så vidt angår Portugal er det noget vanskeligere at foretage en sådan konstatering, idet de nødvendige data pr. vare ikke foreligger. Ifølge undersøgelsen resulterede differentieringen også for Portugal i en bedre udnyttelse af godtgørelsesordningen. De Kanariske Øer/Spanien udviser imidlertid også en gennemførelse på over 90% uden nogensinde at have tilpasset mængderne.

I forhold til gennemførelsen under tidligere ordninger med store svingninger i anvendelsen af mængder og brugen af midler fra år til år og mellem forskellige regioner er anvendelsen af den nuværende ordning derfor blevet stabiliseret og mere regelmæssig med hensyn til anvendelse af støtteberettigede mængder og disponible midler, en tendens, der forventes at fortsætte i den resterende periode. Til trods for muligheden for at differentiere er der imidlertid fortsat visse mængder og midler, der ikke er udnyttet.

Relevansen af de støtteberettigede fiskevarer skal også betragtes ud fra to andre synsvinkler:

Under de nuværende regler har Kommissionen ingen vished for, at de støttede fiskevarer er fanget, landet og afsat i overensstemmelse med reglerne i den fælles fiskeripolitik. Der er ikke noget krav om, at bevarings- og forvaltningsregler eller klassificeringsstandarder og sporbarhedsregler skal overholdes i forbindelse med ordningen, og varer, der stammer fra ulovligt og ikke-indberettet fiskeri, vil heller ikke blive udelukket fra støtte. Der findes heller ingen bestemmelse, som skal sikre, at godtgørelsen ikke resulterer i et øget pres på biologisk følsomme arter. Det er vanskeligt at forsvare en sådan situation.

Den nuværende ordning begrænser ikke støtten til fiskevarer, der stammer fra lokalt fangede varer, men tillader godtgørelse for fiskevarer fremstillet af importeret fisk. I sidstnævnte tilfælde ydes godtgørelsen udelukkende til forarbejdningsvirksomheden, mens godtgørelsen i førstnævnte tilfælde sædvanligvis deles mellem forarbejderen (20%) og fiskeren/rederen (80%). Det er klart, at for visse virksomheder er det nødvendigt med import for at kunne opnå stordriftsfordele og for at kunne udnytte virksomhedens fulde kapacitet. I sådanne tilfælde ser merværdien for den lokale fiskerisektor imidlertid ud til at være mere begrænset end i forbindelse med lokalt fangede varer.

3.1.2. Relevansen af godtgørelsesbeløb

Der gøres opmærksom på, at hovedformålet med støtteordningen er at godtgøre meromkostninger, der opstår som følge af behovet for at transportere varer fra områder i den yderste periferi til det europæiske kontinent.

Udviklingen i godtgørelsesbeløbene siden 1992, således som de er fastsat i forskellige på hinanden følgende forordninger, viser, at beløbene er forblevet forholdsvis stabile med små tilpasninger i op- eller nedadgående retning (f.eks. nedsættelse fra 185 EUR/t i 1992-1993 til 177 EUR/t i 2002-2006 for tun leveret til den lokale konservesindustri på Azorerne, forhøjelse fra 898 EUR/t i 1994 til 1.100 EUR/t i 2003-2006 for rejser i Guyana) for de fleste varer og områder. Situationen er imidlertid anderledes for De Kanariske Øer, hvor godtgørelsesbeløbene under den nuværende ordning er indtil ni gange højere i forhold til tidligere ordninger. Fastsættelsen af beløbene ser snarere ud til at være baseret på et ønske om at absorbere de disponible midler i betragtning af de reducerede støtteberettigede mængder som følge af Marokko-aftalens udløb.

Der er stor forskel på godtgørelsesbeløbene alt efter varer og områder. Den laveste godtgørelse er 148 EUR/t for små pelagiske arter på Azorerne, mens den er 1 400 EUR/t for store pelagiske arter på Réunion. Selv mellem ensartede segmenter varierer godtgørelsen fra område til område: 177 EUR/t på Azorerne og 230 EUR/t på Madeira for tun leveret til den lokale konservesindustri, 950 EUR/t for tun, der afsættes ad luftvejen og 500 EUR/t for tun, der afsættes ad søvejen i uforarbejdet stand på De Kanariske Øer.

De data, der foreligger på fællesskabsplan, gør det ikke muligt at kontrollere, om godtgørelsen ligger på et passende niveau, og hvilken type meromkostninger den dækker. Mens meromkostningerne som følge af transporten til det europæiske kontinent (transport ad luft- eller søvejen, oplagring og transitomkostninger i tilknytning til transporten) er de mest relevante i betragtning af målsætningen for støtteordningen og også er de letteste at kontrollere, er der andre typer meromkostninger som følge af områdernes beliggenhed i den yderste periferi, som f.eks. højere investeringsomkostninger eller højere driftsomkostninger i

forbindelse med produktion og forarbejdning. De er desuden vanskeligere at vurdere. På den anden side kan visse omkostninger være lavere end på det europæiske kontinent.

I undersøgelsen foretages der ikke nogen ny vurdering af meromkostninger for hvert produkt og hver produktkæde, men der indsamles oplysninger fra forskellige kilder, som f.eks. en undersøgelse i 2000 (Megapesca) opdateret ved hjælp af en inflationssats, offentlige myndigheder eller private virksomheder. Denne indsamling af oplysninger viser, at vurderingen af meromkostninger og dermed af behovet for godtgørelse varierer stærkt, alt afhængig af informationskilden og hvilken type meromkostninger, der er taget i betragtning. På grundlag af alle oplysningskilder, der er anvendt ved undersøgelsen, ligger godtgørelsen gennemsnitlig på omkring 60% af meromkostningerne. Godtgørelsen varierer imidlertid stærkt mellem 40% (små pelagiske arter og dybhavsarter på Azorerne) og 169% (for bugstribet bonit afsat ad søvejen på De Kanariske Øer). Opdelt på de enkelte arter inden for segmenterne er variationen endnu mere udtalt. I relation til markedsværdien (= salgspris) svinger godtgørelsen mellem 3% (tun på Azorerne) og 30% (nogle akvakulturprodukter på De Kanariske Øer).

På trods af denne variation kan der udledes en række generelle konklusioner. For det første er godtgørelse for varer, der afsættes i frossen tilstand og ad søvejen, højere end for varer, der afsættes i fersk tilstand og ad luftvejen. For det andet varierer kompensationen også alt efter råvarens/den fangede fisks oprindelse. På Madeira og Azorerne er godtgørelsen således højere for tun fanget af den regionale flåde end for importeret tun.

I undersøgelsen sættes der desuden fokus på en række tilfælde, hvor støtteordningen ikke anvendes efter sit formål, nemlig at kompensere for handicaps i forbindelse med den afsides beliggenhed, men som en global støtte til at holde virksomheder i gang. Støtteordningen kan således have en fordrejende virkning på en virksomheds kommercielle dynamik og konkurrenceevne. Dette ser navnlig ud til at være tilfældet, når godtgørelsesniveauet overstiger 20% af varens markedsværdi.

Det ser desuden ud til, at der findes typer af offentlig intervention i nogle af områderne i den yderste periferi, som f.eks. skattefradrag eller nationale eller fællesskabsstøtteordninger (FIUF), som har en direkte eller indirekte indvirkning på godtgørelsen af meromkostninger. Der er således fare for overkompensering som følge af kumulering af godtgørelse med andre typer offentlig intervention.

3.2. Godtgørelsens socioøkonomiske indvirkning på fiskerisektoren i områderne i Fællesskabets yderste periferi

Der foreligger ingen kvantitative resultatindikatorer, som gælder for alle de berørte områder i den yderste periferi, f.eks. vedrørende opretholdelse og skabelse af aktiviteter og beskæftigelse, men det forekommer berettiget at anføre, at ordningen fremmer betingelser, hvorunder økonomiske aktører i sektoren kan fortsætte deres handelsaktiviteter, hvilket resulterer i socioøkonomiske fordele for lokalsamfundene. Fiskerisektorens fortsatte eksistens sikrer arbejdspladser i områder, hvor der er begrænsede muligheder for alternativ beskæftigelse. De fiskevarer, der er omfattet af ordningen, tegner sig for en væsentlig andel af eksporten fra områderne i den yderste periferi. Dette sætter gang i de lokale produktions-, forarbejdnings- og afsætningsaktiviteter.

Resultaterne af undersøgelsen viser, at godtgørelsesordningen som helhed har givet fiskerisektoren mulighed for at klare sig i den større konkurrence på fællesmarkedet, som åbnes mere og mere for tredjelande og frem for alt AVS-landene. Godtgørelsespolitikken resulterer i stordriftsfordele og i en betydelig finansiel indtægt for de respektive støttemodtagere og sætter dem i stand til at konkurrere på lige vilkår med virksomheder på det europæiske kontinent. Ordningen har sat støttemodtagerne i stand til at opretholde en markedsandel, som konkurrenterne ellers ville have erobret.

Godtgørelsesordningen har desuden styrket udviklingen og konsolideringen af visse aktiviteter. Akvakultursektoren på De Kanariske Øer producerer f.eks. hovedsagelig til markedet på fastlandet og har i høj grad haft fordel af ordningen. Det samme gælder for tunfiskekonservesindustrien på Azorerne, tunfiskefileter og sort sabelfisk på Madeira samt rejeindustrien i Guyana. Som følge heraf er beskæftigelsen stabiliseret eller endog steget.

Det kan imidlertid ikke benægtes, at en gentagen anvendelse af godtgørelsesforanstaltninger risikerer at skabe en økonomisk afhængighed, der svækker det ledelsesmæssige eller innovative potentiale. Dette ser ud til at være tilfældet for rejer fra Guyana, som kunne afsættes bedre og dermed opnå højere priser. Det kan endog ikke udelukkes, at visse eksportaktiviteter opretholdes kunstigt eller oven i købet udbygges, mens rentable udenlandske markeder (f.eks. i Japan og USA) ikke udforskes tilstrækkeligt, og lokale markeder forsømmes.

4. KONKLUSIONER OG UDSIGTER

Under hele anvendelsen af godtgørelsesordningen har den medført varig stabilitet, hvilket har gjort det muligt for de berørte økonomiske aktører at arbejde under samme vilkår som deres modparter på det europæiske kontinent. Ordningen har bidraget til at fastholde beskæftigelsen i områder, hvor der kun er få andre muligheder. De fordele, som disse aktører har fået af ordningen, har gjort det muligt at opretholde en tilstrækkelig produktion og udvikling i de forskellige berørte sektorer.

De forhold, der giver anledning til meromkostninger, vil næppe ændre sig på kort sigt, fordi de skyldes de fjerntliggende områders særlige karakter og den særlige situation i deres fiskerisektor. Det bør derfor overvejes at videreføre ordningen, således at de mål, som den tog sigte på, fortsat kan opfyldes på passende måde. Dette vil ligeledes være i overensstemmelse med det tilsagn, som Kommissionen har givet i sin meddelelse af 26.5.2004 (KOM(2004)343 endelig) om et styrket partnerskab for regionerne i EU's yderst periferi, hvori en reduktion af meromkostningerne i regionerne i den yderste periferi udpeges som et af de vigtigste prioriterede områder for EU's aktiviteter med henblik på at hjælpe disse regioner med at klare de problemer, der skyldes deres afsides beliggenhed.

I betragtning af behovet for en strategisk vision for sektoren foreslås det at videreføre ordningen med samme finansieringsniveau for perioden 2007-2013. Dette vil desuden være i overensstemmelse med varigheden af de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 11 i forordningen om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling⁷. Der vil blive foretaget en revision bl. a. på baggrund af reformen af den fælles markedsordning for fiskevarer.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1080/2006 om Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 1).

Vurderingen i denne rapport og resultaterne af undersøgelsen viser imidlertid, at der er behov for en række tilpasninger, som bør give mulighed for følgende:

- Større relevans, men også fleksibilitet i betragtning af de specifikke afsætningsbehov og realiteterne i områderne i den yderste periferi ved at
 - give medlemsstaterne mulighed for – for så vidt angår deres egne områder – at fastsætte og tilpasse de støtteberettigede fiskevarer og mængderne heraf samt fastsætte de respektive godtgørelsesbeløb inden for en årlig bevillingsramme for de berørte områder i medlemsstaten, baseret på bevillinger i den nuværende ordning
 - basere godtgørelsesbeløbene hovedsagelig på meromkostningerne som følge af transport til det europæiske kontinent. Dette vil desuden give mulighed for igen at rette ordningen mod dens hovedmålsætning.
- Bedre begrundelse for og harmonisering af støtten ved at
 - indføre sikkerhedsforanstaltninger med henblik på at undgå uberettigede godtgørelsesniveauer, navnlig ved at begrænse godtgørelsen til en del af transportomkostningerne og andre tilknyttede omkostninger, og ved at tage hensyn til andre typer offentlig intervention, som har indvirkning på meromkostningernes størrelse.
- Opnåelse af målsætningen for ordningen i overensstemmelse med den fælles fiskeripolitik ved at
 - fastsætte tydeligere betingelser for støtteberettigelse for modtagere og varer, navnlig ved at udelukke støtte til varer, som ikke opfylder bestemmelserne i den fælles fiskeripolitik, eller som er afledt af importerede varer
 - sikre, at godtgørelsen ikke medfører et øget pres på biologisk følsomme bestande
 - koncentrere støtten om økonomisk levedygtige modtagere.
- Forenkle administrationen gennem rimelige krav med hensyn til de nødvendige procedurer.
- Større ansvarlighed ved at pålægge medlemsstaterne pligt til regelmæssig rapportering.

Disse tilpasninger skulle gøre det muligt at rette op på de vigtigste mangler, der er konstateret ved gennemførelsen af ordningen, og forbedre dens effektivitet, gennemsigtighed og virkemåde. De kan desuden imødekomme de fleste af henstillingerne i undersøgelsen (bilag III til arbejdsdokumentet). I undersøgelsen blev det endvidere anbefalet, at der udarbejdes en positivliste over meromkostninger og foretages en vurdering af deres størrelse med henblik på at sikre fuld gennemsigtighed i anvendelsen af principperne for godtgørelse af meromkostninger. En sådan fremgangsmåde vil imidlertid ikke blot kræve yderligere analyse og dermed tid, før der kan fremsættes et konkret forslag, men kan også gøre ordningen mere stram og kompliceret med risiko for, at alle særlige træk ved områderne i den yderste periferi ikke afspejles lige fra begyndelsen, eller at de ændres med tiden. Det synes heller ikke

berettiget at forvente en national eller regional medfinansiering af ordningen. Denne henstilling er hovedsagelig begrundet i en forhøjelse af det samlede budget. De planlagte tilpasninger, herunder betingelsen om at koncentrere støtten om økonomisk levedygtige modtagere, antages imidlertid under alle omstændigheder at føre til en mere effektiv og mere målrettet anvendelse af ordningen og større ansvarlighed fra medlemsstaternes side.

Det vil imidlertid blive nødvendigt at tilpasse ordningen for at gennemføre det nye finansielle forvaltningssystem, der er vedtaget for markedsudgifter til fiskerisektoren under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL), dvs. direkte centraliseret forvaltning.

Forslaget til forordning om videreførelse af godtgørelsesordningen for områderne i Fællesskabets yderste periferi, der ledsager denne rapport, indeholder detaljerede oplysninger om de foreslåede ændringer.